

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

**ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ
«ЛОГОПЕДІЯ (РИНОЛАЛІЯ, ДИЗАРТРИЯ)»**

для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	першого (бакалаврського) (назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми	016.01.01 Логопедія (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації (за наявності)	_____ (назва спеціалізації)

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Поля форми	Опис поля форми
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка	
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти	Данілавичюте Еяна Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Хомик Тетяна Василівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Курс	2
Спеціальність(спеціалізація)	016 Спеціальна освіта освітньої програми 016.01.01 Логопедія
Форма проведення: Письмова/усна/комбінована	Письмова (тестування)
Тривалість проведення:	2 академічні години
Максимальна кількість балів: 40 балів	40 балів
Критерії оцінювання	<i>Екзамен проходить у системі електронного освітнього середовища Київського столичного університету імені Бориса Грінченка в ЕНК «Логопедія (ринолалія, дизартрія)»</i> Письмовий екзамен складається із тесту, який включає 21 випадкове питання, до яких належать: 20 питань-тестів та 1 питання-есе (практичний кейс). Правильна відповідь оцінюється в залежності від рівня складності питання, а саме: <i>10 питань рівня А</i> – прості питання (питання, де необхідно знайти відповідність між поняттями або обрати правильну відповідь), за кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал; <i>10 питань рівня Б</i> – питання середнього рівня складності (множинний вибір, встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень, встановлення послідовності), за кожну правильну відповідь студент отримує 2 бали; <i>1 питання рівня В</i> – написання есе (складні, пошукові питання практико-орієнтованого спрямування), за творчо і науково виважене обґрунтування власної позиції у процесі розкриття практичного кейсу, обґрунтованість власної позиції у процесі формулювання логопедичного висновку; методичну та технологічну грамотність у підборі завдань; обґрунтованість та аргументованість методичного вибору; логічне структурування матеріалу, демонстрацію розуміння практичного застосування отриманих знань для вирішення практичних завдань, студент отримує 10 балів. Оцінка за тест може складати від 0 (min) балів до 40 (max) балів.
Перелік допоміжних матеріалів:	
Орієнтовний перелік питань:	<i>Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену</i> 1. Охарактеризуйте акт мовлення з точки зору узгодженої роботи системи органів (центральної та периферичної частин мовленнєвого апарату). 2. Розкрийте сутність онтогенезу мовлення у контексті

психомоторного розвитку організму дитини.

3. Розкрийте сутність поняття нейродинаміка. Доведіть, що нейродинаміка є основою розвитку загальної та мовленнєвої моторики.

4. Продемонструйте взаємозв'язок загальної та мовленнєвої моторики в умовах звичайного розвитку та в умовах наявності його особливостей (моделі ДЦП, диспраксії).

5. Визначте роль пластичності та компенсації у розвитку організму дитини (моделі ДЦП, диспраксії). Доведіть, що створення позитивних нейродинамічних змін може виступати у якості основи компенсації.

6. Дайте визначення поняття дизартрія (анартрія). Розкрийте причини виникнення, механізм та симптоматику зазначеної специфіки розвитку мовлення.

7. Охарактеризуйте ступені прояву та різновиди неврологічної патології як основи виникнення дизартрії.

8. Складіть модель загальної структури особливостей розвитку при дизартрії.

9. Охарактеризуйте сучасні класифікації дизартрії, визначте принципи, на основі яких ґрунтується кожна з них. Назвіть форми дизартрій, які входять до складу кожної з класифікацій.

10. Розкрийте сутність кваліфікації дизартрії на основі принципу локалізації мозкового ураження. Назвіть форми дизартрій, що виділяють у контексті названої класифікації, зазначаючи нейрофізіологічний механізм виникнення особливостей розвитку.

11. Розкрийте сутність кваліфікації дизартрії на основі синдромологічного підходу. Назвіть форми дизартрій, що виділяють у контексті названої класифікації, співвідносячи порушення мовленнєвої та загальної моторики.

12. Охарактеризуйте бульбарну форму дизартрії: визначте нейрофізіологічний механізм порушення, моторну специфіку, особливості мовлення.

13. Охарактеризуйте псевдобульбарну форму дизартрії: визначте нейрофізіологічний механізм виникнення особливостей розвитку, моторну специфіку, особливості мовлення.

14. Охарактеризуйте екстрапірамідну форму дизартрії: визначте нейрофізіологічний механізм виникнення особливостей розвитку, специфіку моторних розладів, особливості мовлення.

15. Охарактеризуйте коркову форму дизартрії: визначте нейрофізіологічний механізм виникнення особливостей розвитку, моторну специфіку, особливості мовлення.

16. Охарактеризуйте мозочкову форму дизартрії: визначте нейрофізіологічний механізм виникнення особливостей розвитку, моторну специфіку, особливості мовлення.

17. Охарактеризуйте спастико-паретичну форму дизартрії, співвідносячи порушення мовленнєвої та загальної моторики.

18. Охарактеризуйте спастико-ригідну форму дизартрії, співвідносячи порушення мовленнєвої та загальної моторики.

19. Охарактеризуйте гіперкінетичну форму дизартрії, співвідносячи порушення мовленнєвої та загальної моторики.

20. Охарактеризуйте атактичну форму дизартрії, співвідносячи порушення мовленнєвої та загальної моторики.

21. Назвіть найбільш важливі моменти дитячого онтогенезу мовлення. Обґрунтуйте їхню важливість з точки зору зв'язку

загальної та мовленнєвої моторики.

22. Назвіть основні м'язи, що беруть участь у процесі реалізації мовлення. Обґрунтуйте послідовність включення м'язів до загального алгоритму функціонування при виконанні будь-якої мовленнєвої дії.

23. Поясніть причину взаємозв'язку мовленнєвої моторики та моторики пальців рук. Наведіть приклади такого взаємозв'язку.

24. Дайте визначення ДЦП. Опишіть механізм виникнення особливостей розвитку при ДЦП та назвіть особливості мовленнєвого розвитку.

25. Назвіть типи уражень опорно-рухового апарату при ДЦП. Охарактеризуйте специфіку особливостей розвитку при кожному з них, підкріплюючи відповідь відповідним схематичним малюнком.

26. Заповніть таблицю відповідними типами неврологічних проявів, на тлі яких виникає дизартрія: легкий, середній та тяжкий ступені.

27. Назвіть форми психогенно-обумовлених відхилень у розвитку особистості у дітей та підлітків із ДЦП. Охарактеризуйте кожен з них.

28. Здійсніть короткий огляд проблеми вивчення дизартрії в теорії та практиці логопедії.

29. Розкрийте загальний алгоритм обстеження (періоди домовленнєвого та мовленнєвого розвитку) при дизартрії.

30. Визначте зміст та послідовність вивчення анамнестичних даних під час діагностики дизартричних особливостей розвитку.

31. Визначте зміст та послідовність обстеження артикуляційного апарату, мимічної мускулатури.

32. Визначте зміст та послідовність обстеження звуковимови, лексико-граматичного ладу мовлення із зазначенням їх особливостей розвитку при дизартрії.

33. Розкрийте алгоритм діагностики просодичних компонентів мовлення із зазначенням їх особливостей розвитку при дизартрії.

34. Розкрийте алгоритм діагностики фонематичних процесів із зазначенням їх особливостей розвитку при дизартрії.

35. Визначте алгоритм кваліфікації порушень письма та читання. Наведіть приклади завдань, метою яких є визначення конкретних порушень.

36. Охарактеризуйте специфіку виявлення легких дизартричних розладів. Наведіть приклади найбільш показових діагностичних завдань.

37. Визначте сутність діагностики стану сформованості моторики та назвіть компоненти, що складають її зміст. Наведіть приклади діагностичних завдань.

38. Визначте сутність діагностики стану сформованості динамічного праксису. Наведіть приклади діагностичних завдань.

39. Визначте сутність діагностики стану сформованості просторового, конструктивного праксису. Наведіть приклади діагностичних завдань.

40. Визначте сутність діагностики стану сформованості праксису пози руки. Наведіть приклади діагностичних завдань.

41. Визначте сутність вивчення психомоторного профілю та відчуття ритму. Наведіть приклади діагностичних завдань.

42. Визначте сутність вивчення специфіки розвитку пізнавальних процесів у осіб із дизартрією. Назвіть конкретні методики

діагностики.

43. Визначте сутність виявлення специфіки розвитку емоційно-вольової сфери в осіб із дизартрією. Назвіть конкретні методики діагностики.

44. Визначте сутність вивчення специфіки формування особистості осіб із дизартрією. Назвіть конкретні методики діагностики.

45. Визначте сутність вивчення специфіки формування особистості осіб із дизартрією. Назвіть конкретні методики діагностики.

46. Визначте сутність прийомів ранньої діагностики дизартрії. Назвіть показові відомості, які необхідно отримати зі слів рідних дитини під час збору анамнезу.

47. Визначте послідовність організації діагностики рухливості губ. Назвіть конкретні вправи, що дають змогу отримати об'єктивні відомості стосовно специфіки їхнього функціонування. Наведіть приклади особливостей розвитку.

48. Визначте послідовність організації діагностики рухливості нижньої щелепи. Назвіть конкретні вправи, що дають змогу отримати об'єктивні відомості стосовно специфіки її функціонування. Наведіть приклади особливостей розвитку.

49. Визначте послідовність організації діагностики рухової функції язика. Назвіть конкретні вправи, що дають змогу отримати об'єктивні відомості стосовно специфіки його функціонування. Наведіть приклади особливостей розвитку.

50. Розкрийте сутність функціональних проб на виявлення дизартрії. Опишіть технологію їхньої подачі та особливості тлумачення результатів їхнього виконання.

51. Визначте послідовність організації діагностики рухової функції м'язів щік. Назвіть конкретні вправи, що дають змогу отримати об'єктивні відомості стосовно специфіки розвитку. Наведіть приклади особливостей розвитку.

52. Розкрийте сутність нейропсихологічної методики діагностики рухів та праксису. Назвіть конкретні вправи, що дають змогу отримати об'єктивні відомості стосовно специфіки прояву особливостей. Наведіть приклади.

53. Розкрийте сутність організації діагностики символічного праксису. Назвіть конкретні вправи, що дають змогу отримати об'єктивні відомості стосовно специфіки розвитку. Наведіть приклади.

54. Розкрийте сутність проб Хеда. Опишіть технологію їхньої подачі та особливості тлумачення результатів їхнього виконання.

55. Розкрийте сутність методик обстеження фонематичних процесів. Назвіть конкретні вправи, що дають змогу отримати об'єктивні відомості стосовно специфіки розвитку. Наведіть приклади.

56. Розкрийте сутність вивчення ритмічного почуття. Назвіть сучасні методики, розкрийте їх сутність, наведіть приклади конкретних завдань.

57. Розкрийте сутність вивчення реципроктної координації. Назвіть сучасну методику, розкрийте їх сутність, наведіть приклад.

58. Назвіть технології нормалізації м'язового тону. Наведіть приклади відповідних завдань.

59. Охарактеризуйте технології формування моторики

артикуляційного апарату та пальців рук, дихальної функції та голосу. Складіть план заняття з використанням відповідних завдань.

60. Складіть послідовний план-схему формування просодичної сторони мовлення при дизартрії з наведенням конкретних прикладів. Визначте місце завдань з формування просодики у контексті окремого логопедичного заняття.

61. Складіть послідовний план-схему формування фонетичної, лексико-граматичної сторін мовлення при дизартрії з наведенням конкретних прикладів. Визначте специфіку роботи, яка спрямована на моделювання зазначених сторін мовлення.

62. Обґрунтуйте необхідність формування сенсорних та психічних функцій при дизартрії. Складіть модель їхнього формування з наведенням конкретних прикладів.

63. Складіть загальну модель логопедичного заняття, яка відображає його структуру та зміст, що спрямовані на надання допомоги при дизартрії. Обґрунтуйте доречність наведеної послідовності структурних компонентів.

64. Розкрийте зміст, назвіть методи та прийоми логопедичної роботи з усунення легких дизартричних проявів. Наведіть приклади відповідних завдань.

65. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на подолання гіперсаливації. Наведіть приклади відповідних завдань.

66. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на гальмування гіперкінезів. Наведіть приклади відповідних завдань.

67. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на нормалізацію м'язового тону. Наведіть приклади відповідних завдань.

68. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на розвиток дихання. Наведіть приклади відповідних завдань у необхідній послідовності.

69. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на розвиток артикуляційної моторики. Наведіть приклади відповідних завдань у необхідній послідовності.

70. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на розвиток рухів кисті руки. Наведіть приклади відповідних завдань у необхідній послідовності.

71. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на розвиток ритмізації загальної та дрібної моторики. Наведіть приклади відповідних завдань у необхідній послідовності.

72. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на розвиток міміки обличчя. Наведіть приклади відповідних завдань у необхідній послідовності.

73. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка базується на невербальних засобах комунікації. Наведіть приклади відповідних завдань у необхідній послідовності.

74. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на сенсорне виховання в умовах дизартрії. Наведіть приклади відповідних завдань у необхідній послідовності.

75. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка передбачає застосування каліграфотерапії в умовах дизартрії. Наведіть приклади відповідних завдань у необхідній послідовності.

76. Розкрийте сутність стратегії психологічного впливу та

соціальної адаптації. Наведіть приклади відповідних прийомів у необхідній послідовності.

77. Розкрийте сутність сучасних психотехнік роботи з особами, які мають дизартричні особливості розвитку. Наведіть приклади відповідних прийомів у необхідній послідовності.

78. Складіть план-конспект заняття роботи з дитиною дошкільного віку, яка має мозочкову форму дизартрії. Наведіть приклади відповідних прийомів у необхідній послідовності.

79. Складіть план-конспект заняття роботи з дитиною дошкільного віку, яка має псевдобульбарну форму дизартрії. Наведіть приклади відповідних прийомів у необхідній послідовності.

80. Складіть план-конспект заняття роботи з дитиною дошкільного віку, яка має екстрапірамідну форму дизартрії. Наведіть приклади відповідних прийомів у необхідній послідовності.

81. Складіть план-конспект заняття роботи з дитиною шкільного віку, яка має псевдобульбарну форму дизартрії. Наведіть приклади відповідних прийомів у необхідній послідовності.

82. Складіть план-конспект заняття роботи з дитиною шкільного віку, яка має мозочкову форму дизартрії. Наведіть приклади відповідних прийомів у необхідній послідовності.

83. Складіть план-конспект заняття роботи з дитиною шкільного віку, яка має екстрапірамідну форму дизартрії. Наведіть приклади відповідних прийомів у необхідній послідовності.

84. Охарактеризуйте зміст роботи з розвитку тонкої моторики пальців рук. Наведіть приклади відповідних прийомів у необхідній послідовності.

85. Охарактеризуйте зміст роботи з використанням логопедичного масажу. Наведіть приклади відповідних прийомів масажу в необхідній послідовності.

86. Стан мовленнєвого апарату при вроджених особливостях будови артикуляційного апарату.

87. Функціонування мовленнєвого апарату при вроджених особливостях будови артикуляційного апарату.

88. Сутність поняття «особливості будови артикуляційного апарату» в сучасній логопедії.

89. Визначення ринолалії, вроджених незрощень губи та/або піднебіння, орофациальної щілини, ринофонії.

90. Причини виникнення вроджених особливостей будови артикуляційного апарату.

91. Основна симптоматика при вроджених особливостях будови артикуляційного апарату.

92. Профілактика при вроджених особливостях будови артикуляційного апарату.

93. Сучасні підходи щодо основних форм та видів ринолалії.

94. Класифікація ринолалії з логопедичної точки зору.

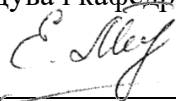
95. Медична класифікація вроджених незрощень губи та піднебіння.

96. Особливості розвитку дітей з вродженими особливостями будови артикуляційного апарату.

97. Основні труднощі в харчуванні у дітей з вродженими особливостями будови артикуляційного апарату.

98. Характеристика стоматологічних труднощів при ринолалії.

99. Роль фізіотерапевта, лікаря-стоматолога, орального хірурга та ортодонта для подальшого успішного розвитку дитини.

	100. Види хірургічного втручання при вроджених особливостях артикуляційного апарату та їх значення. 101. Структура комплексного обстеження дитини з ринолалією. 102. Схема проведення логопедичного обстеження при вроджених особливостях будови артикуляційного апарату. 103. Обстеження дитини з вродженими особливостями будови артикуляційного апарату іншими фахівцями. 104. Зміст методики логопедичної роботи щодо подолання ринолалії в доопераційний період. 105. Зміст методики логопедичної роботи щодо подолання ринолалії в післяопераційний період. 106. Основні напрямки корекційно-розвивального впливу на дитини з ринолалією. 107. Сучасні засоби харчування дітей з вродженими особливостями будови артикуляційного апарату. Питання практичного характеру передбачають розв'язання практичних кейсів.
Екзаменатори:   Завідувач кафедри 	Еляна ДАНІЛАВІЧЮТЄ Тетяна ХОМИК Олена МАРТИНЧУК